Univerzita Hradec Králové, Přírodovědecká fakulta, katedra biologie

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Introdukce rostlinného poloparazita (*Rhinanthus alectorolophus*) a jeho vliv na druhové složení společenstev členovců s vazbou na silniční náspy

Autor: Bc. Tomáš Král, Univerzita Palackého v Olomouci

Školitel: Mgr. Monika Mazalová, Ph.D.
Oponent: doc. Mgr. Petr Bogusch, Ph.D.

Vliv kokrhele (*Rhinanthus*) na travinná společenstva a jeho využití při likvidaci expanzivních a/nebo invazních druhů trav je v posledních létech hodně diskutovaným tématem. Práce Bc. Tomáše Krále se zabývá vlivem kokrhele na hmyz osídlující silniční a dálniční náspy v různých částech České republiky. Studovány byly především skupiny létajícího hmyzu se zvláštním zřetelem na blanokřídlé (včely a vosy a čmeláky) a denní motýly.
Práce je čtivě napsaná, bohužel však obsahuje mnoho překlepů a gramatických chyb a celkově je vidět, že výsledků je hodně, ale práce byla zřejmě sepisovaná na poslední chvíli nebo nebyl kladen tolik zřetel na její zdárné dokončení. Z gramatického hlediska by práci prospělo i to, kdyby autor používal kratší věty. Hodně dlouhá souvětí občas vypadají, jako by se v nich autor práce ztratil, a čtenář ho následuje.
Z drobnějších chyb: Hned v Úvodu na str. 1 autor uvádí o jistém druhu, že „vyhynul“, což není pravda, lepší je použít termín „lokálně vymizel“. Str. 28 - *Nysson trimaculatus* není hnízdící druh, je to kleptoparazit. Tabulka na konci - *Pseudospinolia neglecta* je chybně řazena do čeledi Pompilidae, *Cryptocheilus versicolor* do čeledi Vespidae, v celé tabulce je hodně překlepů v názvech, často chybí kurzíva. V roce 2017 byl chladný hlavně duben, květen už byl teplý. V diskusi mi chybí srovnání s dalšími studiemi o hmyzu silničních a dálničních náspů - např. Heneberg et al. 2017: Biodiversity and Conservation, Moroń et al. 2014: Biological Conservation a řada dalších. Celkově je diskuse spíše opakování výsledků a v případě publikace této diplomové práce by bylo třeba zapracovat zejména na diskusi.
V rámci průzkumu zejména blanokřídlých byly nalezeny hodně zajímavé druhy. Je to např. *Seladonia kessleri* (správně, do rodu *Halictus* už tento druh řazen není), což je vzácný druh sprašových a pískových stěn s těžištěm výskytu na jihu Moravy, nebo *S. seladonia* - velmi vzácný druh, který mám recentně také - z Vojenského cvičiště u Bzence, publikováno bude v roce 2021 ve studii o druhu *Bembix rostrata.* Stejně tak i druh *Andrena niveata*, který mám také z ČR a zřejmě se v posledních létech šíří.
Na autora práce mám několik dotazů - hlavně díky tomu, že se mi téma a částečně i zpracování práce líbilo, ptám se tedy hlavně ze zájmu:
1) Jaké vlastnosti by měly mít druhy hmyzu, které se dobře, rychle a rády šíří podél silnic?
2) Z práce mi není jasné, jak a na kterých částech výzkumu se autor podílel. Mohl by to upřesnit?
3) Proč jste používali jen žluté misky? Využívají se i jiné barvy a ideální kombinace pro zachycení nejvíce druhů žahadlových blanokřídlých je bílá, žlutá a tyrkysová (viz. Heneberg & Bogusch 2014: Journal of Insect Conservation).
4) V rámci poměrně vysokého počtu druhů denních motýlů, zaznamenaných na náspech, autor práce některé označil jako hodně významné a vzácné druhy. Většina těchto druhů má ale společný znak, a to poměrně značné přibývání početnosti až šíření v posledních létech

nebo desetiletích. Které z vybraných druhů to jsou a lze je označovat jako významné a ohrožené druhy?
5) Které druhy blanokřídlých lze označit za diagnostické druhy náspů a jak na to lze přijít?

Celkové hodnocení: Práce určitě splňuje požadavky kladené na diplomové práce na dané vysoké škole a v daném studijním programu a doporučuji po zdárné obhajobě udělit Bc. Tomáši Královi titul Mgr.

V Hradci Králové, dne 20. ledna 2021

Doc. Mgr. Petr Bogusch, Ph.D.
katedra biologie UHK